

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

ERDŐ- ÉS FÖLDBIRTOKOSOK, ERDÉSZETI ÜGYEKKEK FOGLALKOZÓK
ÉS ERDŐTISZTEK SZÁMÁRA

Szerkeszti

BUND KÁROLY,

a F. J. r. l., egyesületi titkár.

1908. év, február hó 1.

III. FÜZET.

XLVII-ik évfolyam.

Megjelenik minden hónap 1. és 15-ik napján.

Ára egy évre azok számára, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek nem tagjai, 16 kor. Az egyesület azon alapító tagjainak, kik legalább 300 koronát alapítottak, ingyen jár, míg azoknak, kik ezen összegnél kevesebbet alapítottak, az illető alapítványi kamat beküldése mellett, ára 6 kor. Rendes tagoknak a 16 kor. évdíj fejében szintén ingyen küldetik meg.

Az Országos Erdészeti Egyesület időközönként megjelenő közérdekű kiadványai (népszerű erdészeti ismeretek tára stb.), valamint a hirdetések (állandó melléklet) és az időközönként a laphoz fűzött, műnyomópapíron készült képek az előfizetési ár fejében a lappal *ingyen* küldetnek meg.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 6. szám.

(Telefon: 37—22)

A lapnak legkésőbb minden hónap 5. és 20. napjáig a t. egyesületi tagok vagy előfizetők kezeihez kell jutni. Ellenkező esetben posta-jegygyel „reclamatio” teendő.

“Patria” irodalmi vállalat és nyomdai r.t. nyomása Budapest, Üllői-ut 25.

Munkatársaink tájékozásául! Az „Erdészeti Lapok” közleményeik körébe fogadják az erdőgazdaság összes ágainak művelésére és ismertetésére szolgáló értekezéseket s a gazdálkodás gyakorlati alkalmazására vonatkozó bármilyen tudósításokat, valamint felvesszük az erdészetet közelről érdeklő s azzal mintegy rokoni kötelekben lévő vadászati ügyeket is.

Írói tiszteletdíj: Egy nyomtatott ivnyi eredeti értekezésért, mely a szerkesztőség részéről átdolgozást nem igényel 40—48 K., ha az átdolgozást igényel; avagy idegen nyelvből eszközölt szabatos fordításért 24—40 K., oly fordításért, mely átdolgozást igényel 16—24 K.

Munkatársaink tiszteletdíját a szerkesztőség az év végével küldi meg, kívánatra azonban előbb is.

Kérjük munkatársainkat, hogy dolgozataikat csak egyes félévekre, s ilyeneken is csak az egyik oldalra, törtört alakban írják. A cikkekhez tartozó rajzokat sima, fehér papíron, lehetőleg kétszer olyan nagyságban kell készíteni, mint a milyen nagyságban azokat a szerző a lapba felvéteni kívánja. Ugyanilyen mértékben nagyítva kell a rajzhoz tartozó felírásokat, betűket s egyéb jelzéseket is alkalmazni. Tiszta és szép másolatokat csak hasonlóan kidolgozott eredeti után lehet várni. *Kéziratok nem küldetnek vissza.*

Az Erdészeti Lapokban megjelenő közleményekről a szerkesztőség a nyomdai költségek megtérítése esetén *különlennyomatokat* is készített a szerzők számára. A nyomdai költség (füzve, de boríték nélkül) 30 példány után 16 oldalas ivenként 7 K., 50 példány után 8, 100 példány után 10 K.

Borítékkal ellátva, a különlennyomatok előállítására 30 példánynál 3 K. 60 fill., 50 példánynál 4 K.-val, 100 példánynál 5 K.-val többbe kerül.

EGYESÜLETI HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés. Az egyesületi kiadványokból az egyesületi tagok *csak egy példányt* szerezhetvén meg *kedvezményes áron*, több példány megrendelése esetében a többi példány után a nem tagok számára megállapított ár küldendő be.

Az Országos Erdészeti Egyesületnél (Bpest, V., Alkotmány-utca 6. sz.) a következő művek rendelhetők meg:

- ERDÉSZETI LAPOK.** Az Országos Erdészeti Egyesület közlönye. Szerkesztí *Bund Károly.* Előfizetési ára 1 évre 16 korona. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Mutatványszámok ingyenesen. Régi évfolyamok mérsékelt áron.
- AZ ERDÉSZETI ZSEBNAPTÁR 1908. ÉVI (27.) ÉVFOLYAMA.** Ara egyesületi tagoknak 2 K., másoknak 3 K. Áráat legczélserűbb *45 f. postaköltséggel együtt előre beküldeni*, mert az utánvét aránytalanul drágítja a postaköltséget.
- AZ ERDŐÖR** vagy **AZ ERDÉSZET ALAPVONALAI KÉRDÉSEKBEN ÉS FELELETEKBEN.** Irta: Bedő Albert. VIII. kiadás, 1902. Ára 6 K. 6 kor. 55 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve és ajánlva küldetik.
- AZ ERDŐRENDEZÉSTAN KÉZIKÖNYVE.** Irta: bölcsőházi Belházy Emil. Ara tagoknak 6 K., nem tagoknak 10 K.
- ERDÉSZETI NÖVÉNYTAN.** Irta: Fekete Lajos és Mágócsi-Dietz Sándor. I. kötet. Általános növénytan. Teljesen elfogyott. — II. kötet: Növényrendszertan. Részletes növénytan. Növényföldrajz. Ara tagoknak 12 K., nem tagoknak 18 K.
- A TÖLGY ÉS TENYÉSZTÉSE.** Irta: Fekete Lajos. Ara tagoknak és könyvkereskedőknek 4 K., másoknak 6 K. Kapható a szerzőnél is Selmeczbányán.
- ERDEI FACSEMETÉK NEVELÉSE.** Irta: Tomcsányi Gusztáv. Ara tagoknak 3 K., nem tagoknak 4 K.; 4 K. 45 fill. előzetes beküldése esetén bérmentve küldetik.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

XLVII. ÉVF.

KÖZLÖNYE

3. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☼ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében, ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes ártért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapesten, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz., II. em.

☞ A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közölhetnek. ☞

(Telefon: 37—22.)

Az adóreformról.

Irta: Babós József kir. alerdőfelügyelő.

Az adókra vonatkozó törvényeink többnyire olyanok, hogy azokon laikus igen nehezen igazodik el. A kormány által legutóbb a képviselőház elé terjesztett adóreform-javaslatokat tanulmányozva, ezen nézetem megerősödött, mert mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy bár e téren nem vagyok szakértő, annyit mindenesetre megállapíthatok, hogy a törvényjavaslatot tanulmányozva, azt a benyomást nyertem, hogy az új adórendszer a jelenleginél, legalább nem szakértőre nézve, nem lesz áttekinthetőbb, sőt szövevényesebb és egyes részei komplikáltabbak lesznek.

A cél, melyet a javaslat elérni törekszik, az, hogy arányos adóztatást létesítsen oly rendszer által, melynél minden adózó polgár úgy járuljon az államháztartás kiadásainak fedezéséhez, hogy szolgáltatási képessége arányában a lehetőségig mindenki egyenlő áldozatot hozzon.

Ezen nagyon is méltányos törekvés mellett persze arra is súlyt fektet s kell is, hogy fektessen, hogy az államnak az adókból származó jövedelme, ha nem emelkedik is, de ne is csökkenjen és hogy az összes adózók együttes terhe igazságosabban elosztva a mai maradjon.

A javaslatok közül szakunkat a földadó bajainak orvoslását célzó rész érdekli leginkább. E tekintetben a javaslat több lényeges újítást tartalmaz. Nevezetesen módot nyújt ahhoz, hogy ott, ahol nagy aránytalanságok észlelhetők, a kataszteri tiszta jövedelmi fokozatok kiigazíttassanak, továbbá, hogy a talajminőség szerinti osztályba sorozás ott, ahol annak szüksége fennforog, helyesbítették, elrendeli, hogy a talaj mívelési ágában beállott eddigi változások a kataszteri munkálatokban keresztül vezettetessenek és a jövőben beálló változások a kataszterben állandóan nyilvántartassanak.

A javaslatnak ezen utóbbi intézkedése azt hiszem, az erdészeti közigazgatást nagyon érdekli s azért fenti bevezető sorok után ezen kérdéssel bővebben óhajtók foglalkozni.

Azt mindenki belátja, hogy a gazdának léte érdekében oda kell törekednie, hogy földjét okszerűen kezelve, a lehető legnagyobb jövedelmet érje el.

Ezen cél érdekében aztán a talaj mívelési ágát esetleg meg kell változtatnia és kiszáradt, kevés hozamot adó réjtét szántóvá alakítja át, viszont gazdasági üzemének szükségéhez képest mesterséges réteket létesít; az üzemi költségekkel arányban nem álló gyengébb talaju szántót legelőre változtatja, jobb talaju legelőjét mint szántó használja, mezőgazdasági célokra előnyösen nem használható elkopárosodó vagy vízmosásos területeit befásítja és nem feltétlen erdőtalaju erdejét kiirtja, szántót, rétet stb.

létesít belőle. Mocsarak lecsapolása által is számottevő nagy területek kerülnek jól jövedelmező mezőgazdasági művelés alá.

Nagyon világos, hogy a különféle művelési ágakhoz tartozó területek jövedelmezősége különböző lévén, az adókataszter felállításánál és az ezzel kapcsolatos tiszta jövedelem megállapításánál a különböző művelési ágak tekintetbe vétettek és azok keretében több osztály is állítatott fel.

Az így megállapított tiszta jövedelem alapján történik a megadóztatás.

A művelési ágakban beálló változásoknak az adókataszterben való keresztülvezetése által számos méltánytalanság fog megszűnni, mert például a szántóvá alakított, de az adókataszterben mint erdő vagy legelő szereplő terület a szántókra felállított tisztajövedelmi osztályba fog kerülni, miáltal annak birtokosa ugyan elveszíti az eddig jogtalanul élvezett azon előnyt, hogy nagyobb jövedelmezőségű területe után kevesebb adót fizessen, mint amennyivel a művelési ágban beállott változás folytán megterhelendő lett volna, de ezzel szemben a felhozott példának megfordítása által mérsékelteketik annak a birtokosnak az adóterhe, ki szántó gyanánt szereplő földjét befásítván erdővé, vagy a szükséghez képest legelővé, tehát alacsonyabb jövedelmezőségi osztályba sorozott művelési ágba tartozóvá változtatta át.

Ezek alapján el kell ismerni, hogy a művelési ágakban beállott változásoknak megfelelő keresztülvezetése iránti rendelkezés szükséges, jogos és méltányos.

Hogy a változások keresztülvezetése az erdőszetre nézve mégis könnyen veszélyt hordhat magában, abban rejlik s arra óhajtanám az intéző körök figyelmét felhívni, miszerint

számos esetben megtörténhetik országszerte, hogy feltétlen erdőtalaju területek, melyek letaroltatván pár évig szántónak használtatnak, de fekvésük és talajuknál fogva erre állandóan alkalmasak nem lévén, pár év alatt művelésük felhagyatik és silány legelőkül maradnak vissza, a kataszterben átíratnak más művelési ágba; avagy más feltétlen erdőtalaju terület, és ilyen valószínűleg sok lesz, mely régen legeltetés alatt áll és kétes kinézésű lerágott bokrokkal gyéren fedett, borókával s néhány fehérló nyirsuhánggal ékeskedő területet képez, végleg legelőnek íratik át a kataszterben. Tudjuk, hogy az így átírt vagy már eredetileg is a talajminőségnek meg nem felelő művelési ágba sorozott területnek visszahódítása minő nehézségekkel jár és eredménynyel csak akkor végződik, ha az már kétségtelenül magán hordja az elkopárosodás bélyegét annyira, hogy legeltetésre nem használható.

A törvényhatóságok által vezetett erdők nyilvántartási törzskönyvében eddig is sok olyan terület tartatik erdőképpen nyilván, mely már régen kiírtatott, vagy letaroltatott és állandóan legelőül használtatik, mert a birtokosok nincsenek kötelezve arra, hogy az általuk eszközölt változásokat bejelentse és ily módon nem kevés feltétlen talaju erdő is áldozatul esik.

Ha a szóban levő törvényjavaslattal kapcsolatban nem történnek oly irányu intézkedések, hogy a művelési ág megváltoztatásának a kataszterben való keresztülvitele az erdőket illetőleg megfelelően szabályoztassék, úgy az olyan területek mennyisége, melyek csak a nyilvántartásokban szerepelnek erdőképpen, előre láthatólag nagyon szaporodni fog.

A földadókataszter kiigazításáról szóló törvényjavaslat 5. §-a szerint a községi (városi) előljáróság már 1908. év

végéig hivatalból tartozik felvenni azon földterületeket, melyek a kataszteri felvétellel nem azonos mívelési ágban állandóan használatnak. Az ez iránti előterjesztések az 1885. évi XXII. t.-cz.-ben megállapított módon tárgyalandók.

Miután az erdőket illető változások keresztülvezetésére vonatkozólag az 1885. évi XXII. t.-czikk semminemű különleges intézkedést nem tartalmaz, ezen hiány pótlásául az említett 5-ik szakasz végrehajtásához szolgáló utasításban kellene gondoskodni aziránt, hogy amennyiben a mívelési ágban beállott változás következtében eddig erdőt képezett területnek más mívelési ágba való átirása czéloztatik, ez csakis az illetékes erdészeti hatóság megkérdezésével és hozzájárulása alapján legyen eszközölhető.

Meg vagyok győződve, hogy ezáltal sok visszaélésnek és az erdőtörvény számos esetben való kijátszásának vétetnék eleje és a törvénynek olyan hézaga pótolatnék, mely csak azáltal állhatott elő, hogy annak előkészítésében és tervezésében szakunk képviselte teljesen mellőztetett.

Az erdő érdekének oly irányban való megóvása, hogy a birtokos irtást csakis előzően kieszközölt hatósági engedély alapján eszközölhessen, ezen törvény keretébe nem tartozik és ezen kérdésnek rendezése az 1879. évi XXXI. t.-czikk esetleges revíziójával, vagy pl. a telepítésről szóló törvényjavaslatban, a feltétlen erdőtalaj felaprózásának meggátlását célzó intézkedésekkel kapcsolatban lesz megoldandó, de nézetem szerint addig is rendeleti uton lehetne azt szabályozni.

Végül Bund Károlynak az Erd. Lapok folyó évi II-ik füzetében kifejtett azon aggodalmára, hogy a faárak emelkedésével és a közlekedési viszonyok fejlődésével a kataszteri tiszta jövedelmet egyes birtokoknál emelni fogják, legyen

szabad megjegyezni, hogy ezt méltánytalannak tekintenünk nem szabad.*)

Ezzel szemben azonban a tiszta jövedelem és ennek alapján az adó is csökkentendő lesz a rendszeres üzemterv szerinti kezelésre kötelezett erdőbirtokoknál, mert annak idején a kataszteri tiszta jövedelem megállapításánál az akkori viszonyok mellett nem tételezt különbség az ilyen erdők kezelésével összekötött nagyobb kezelési költség és egyéb terhek tekintetében és a szabad rendelkezés alatt álló magán erdőbirtok közt, mert akkor, mikor az 1875. évi VII. t.-cikk alapján a kataszteri tiszta jövedelem megállapított, sem az 1879. évi XXXI. t.-cikk, sem pedig az 1898. évi XIX. t.-cikk még nem volt életben.

A viszonyoknak e tekintetben történt változásának figyelembevételével lehet és kell is gondoskodni, hogy az üzemtervi kezelésre kötelezett erdőbirtok tisztajövedelmi fokozata s ezzel kapcsolatosan adója is megfelelően mérsékeltessek.

A tipikus erdei növényzet megóvása.

Irtó: Bund Károly.

A kultúra és az emberi szükségletek kielégítésére irányuló gazdasági tevékenység utóbbi időben nagy mértékben megmászották a föld felületét és különösen az azt borító növényzetet, úgy hogy hova-tovább kevesebb és kevesebb az a terület, ahol a természet működését a maga őseredetiségében láthatnók. A jelen nemzedék fel-

*) A jövedelemadó alakjában jelentkező újabb teher mellett a földadó eddigi térhének emelése jogosultsággal nézetünk szerint nem bír, még pedig annál kevésbé, mert míg a földadó a mezőföldeknél a talajjáradékot adóztatja meg, az erdőbirtok az erdőjáradék után fizet adót. A mutatkozó aránytalanságoknak az erdő után jelenleg fizetett mintegy 5 millió korona földadó keretén belül való kiegyenlítése megfontolás tárgyát képezheti. Szerk.